

Valtuustoaloite, Yhdenvertaisuutta lasten päivähoidon palveluiden tuottamiseen Karkkilassa - oikeus yksityisen hoidon tuen kuntalisään tai palveluseteliin perhepäivähoitajille

Kaupunginhallitus 02.05.2022 § 104

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Tuija Telén
Valmistelija: Vt. konsernipalvelujohtaja, hallintopäällikkö Leena Pieniniemi

Kaupunginvaltuusto 22.11.2021 § 134

Karkkilan kaupungin hallintosäännön 115 § mukaan kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen valtuustoryhmällä ja valtuutetuilla ja valtuutetun sijaan saapuneella varavaltuutetulla on oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kaupungin toimintaa ja hallintoa koskevissa asioissa. Aloite annetaan puheenjohtajalle. Aloitteen jättämisestä tulee ilmoittaa sihteeristölle sähköisesti ennen kokouksen alkamista.

Aloite on sitä enempää käsittelemättä lähetettävä kaupunginhallituksen valmisteltavaksi. Valtuusto voi päättää, että aloitteessa tarkoitetun asian valmistelusta käydään lähetekeskustelu.

Suomessa lapsiperheillä on mahdollisuus valita perheen lapselle sopivin päivähoitomuoto. Suurin osa 0-6-vuotiaista lapsista on tällä hetkellä kunnan järjestämässä päivähoitossa päiväkodeissa, osa on yksityisissä päiväkodeissa ja pieni osa on yksityisen perhepäivähoidon palveluiden piirissä. Viime vuosina valtioneuvosto on tehnyt useita päätöksiä alentaa lasten päivähoiton kustannuksia julkisessa päivähoitossa.

Varhaiskasvatuksessa on astunut voimaan 1.8.2021 Asiakasmaksulain (1052/2020) muutokset, joka vaikuttaa julkisen päivähoiton hintoihin, jolloin erityisesti pieni- ja keskituloisten lapsiperheiden päivähoitomaksut alenivat. Uudistuksen myötä n. 20 000 perhettä siirtyi ns. 0-maksuluokkaan ja on siten oikeutettu ilmaiseen päivähoitoon useana päivänä viikossa perheen tarpeen mukaan. Moni käyttää myös subjektiivista päivähoito-oikeutta, jolloin esim. työtön vanhempi voi itse olla kotona, mutta laittaa alle 6-vuotiaan lapsen päiväkotiin viitenä päivänä viikossa ilmaiseksi. Sama mahdollisuus on myös esim. vauvaa kotona hoitavalla vanhemmalla. Myös Karkkilassa 0-maksuluokkaan kuuluvien perheiden määrä on tänä syksynä lisääntynyt ja entistä harvempi perhe maksaa päivähoitosta korkeinta maksuluokkaa, joka on n. 288e/kk/lapsi.

Karkkilan kaupunki tukee myös yksityisiä päiväkoteja antamalla perheille oikeuden palveluseteliin, jonka avulla yksityiset päiväkodit voivat tuottaa päivähoitoa saman suuruisena kuin kaupungin päiväkodeissa. Kela maksaa myös yksityisen hoidon tukea päivähoiton tuottamiseen 173.95e/kk/lapsi, mutta silloin, kun kunnassa on käytössä palveluseteli, Kelan tukea ei voi saada. Karkkilassa toimii tällä hetkellä kolme yksityistä päiväkotia, jotka ovat Pupulan päiväkoti, Karkin päiväkoti ja Vilperin päiväkoti, joilla on käytössä palveluseteli. Palveluseteli on kaupungille huomattavasti kalliimpi ratkaisu, kuin yksityisen hoidon tuen kuntalisä, jota Karkkilassa ei ole käytössä. Lisäksi Karkkilassa toimii tällä hetkellä neljä ammattitaitoista, yksityistä perhepäivähoitajaa, jotka tuottavat päivähoitopalveluita 0-6-vuotiaille lapsille. Perhepäivähoito tuotetaan

useimmiten yksityisen perhepäivähoitajan kotona tai ryhmäperhepäiväkodissa. Perhepäivähoito on kodinomaista ja lasten yksilölliset tarpeet huomioivaa. Perhepäivähoitaja luo usein monivuotisen suhteen lapsen vanhempiin ja hoidettavaan lapseen, jolloin hoitajan ja perheen välille muodostuu pitkäaikainen työ-, hoito- ja luottamussuhde. Lapsi puolestaan saa kodinomaiset olosuhteet, mikä on erityisen suotuisa alle 3-vuotiaan lapsen kehitykselle ja samalla hän saa kokea hoidon jatkuvuutta ja turvallisuudentunnetta, kun hoitaja ei vaihdu jatkuvasti. Perhepäivähoidon tuottamisesta koskee yhtä lailla lait ja säädökset, jotka koskevat varhaiskasvatusta ja ryhmäkokoja. Perhepäivähoito on julkisen valvonnan alaista päivähoitotoimintaa.

Kela maksaa siis yksityisille perhepäivähoitajille yksityisen hoidon tukea 173.95e/kk/lapsi. Monissa kunnissa, kuten Vihdissä ja Lohjalla on lisäksi käytössä yksityisen hoidon tuen kuntalisä, jonka suuruuden määrittelee kunta. Vihdissä tuen suuruus on 170e/kk/lapsi ja Lohjalla 162.72e/kk/lapsi. Vihdissä on käytössä myös palveluseteli yksityisille päiväkodeille. Lohjalla palvelusetelin suuruus riippuu perheen tuloista, mutta se vaihtelee 372-661e/kk/lapsi. Espoossa yksityisen perhepäivähoidon kuntalisä alle 3-vuotiaasta lapsesta on 500e/kk/lapsi ja yli 3-vuotiaasta 370e/kk/lapsi. Lopen kunta maksaa alle 3-vuotiaiden yksityisen hoidon tuen kuntalisää perhepäivähoitoon 250e/kk/lapsi ja yli 3-vuotiaista 200e/kk/lapsi. Karkkilassa yksityisen hoidon tuen kuntalisä ei ole lainkaan käytössä. Ja palveluseteliin ovat oikeutettu vain ne perhepäivähoitajat, jotka tarjoavat vuorohoitoa eli ilta- ja/tai yöhoitoa. Suurin osa perhepäivähoitajista ei ole oikeutettu palveluseteliin, koska heillä ei ole mahdollisuutta tarjota vuorohoitoa. Perhepäivähoitajat ovat myös kertoneet, että Karkkila on menettänyt tämän vuoksi kaksi perhepäivähoitajaa, jotka olivat harkinneet Karkkilaan muuttamista, mutta eivät muuttaneet yksityisen hoidon tuen kuntalisän puuttumisen vuoksi.

Perhepäivähoitajat ovat Karkkilassa eri arvoisessa asemassa sekä keskenään, että yksityisiin päiväkoteihin ja julkiseen päiväkotiin nähden. Perhepäivähoitajat ovat yksityisyrittäjiä ja huolehtivat itse eläke- ja vakuutusmaksuistaan. He eivät saa sairausloma-ajan palkkaa ensimmäiseltä kolmelta päivältä, eikä kunta järjestä perhepäivähoidossa oleville päivähoitolapsille varahoitoa, mikäli hoitaja sairastuu tilapäisesti. Lisäksi perhepäivähoitajille muodostuu lasten hoidosta mm. ruokakuluja, lämmitys-, käyttömaksu- ja sähkönsiirtokuluja sekä vesi- ja jätemaksuja, kuten muillekin päivähoitoon tuottajille. Laadukkaista varhaiskasvatuksen palveluiden tuottamisesta huolimatta, kaupunki ei ole aiemmin nähnyt tarpeelliseksi tukea erikseen yksityisiä perhepäivähoitajia millään tavalla, vaikka he tuottavat yhtäläisiä varhaiskasvatuspalveluita perheille. Keväällä 2021 päivitetystä varhaiskasvatuksen sääntökirjassa, Karkkilan kasvatus- ja opetuslautakunta ei ole ottanut tätä asiaa huomioon sen vuoksi, että eriarvoisuus ei ole tullut ilmi riittävän selvästi, jotta asia olisi voitu korjata. Kuitenkin on huomioitavaa, että kaupungin julkisessa päivähoitossa on tällä hetkellä jonoa ja lapsiperheet eivät saa riittävän nopeasti päivähoitopaikkoja, vaikka lakisääteinen jonotusaika päivähoitoon on 4kk:ta. Tämä ei aina toteudu.

Karkkilan Kristillisdemokraatit esittävät, että Karkkilan kaupunki käynnistää selvitystyön sekä palvelusetelin ja yksityisen hoidon tuen kuntalisän osalta perhepäivähoitajille. Selvitystyön päätyttyä esitämme, että kaupunki antaa jatkossa Karkkilan yksityisille perhepäivähoitajille tasa-arvoisen mahdollisuuden tuottaa päivähoitopalveluita sekä perheille aidon mahdollisuuden valita eri hoitomuotojen välillä, siten että perhepäivähoidon hinta on kilpailukykyinen muihin palveluntuottajiin verrattuna. Lisäksi

esitämme, että kaupunki tarjoaa karkkilalaisille yksityisille perhepäivähoitajille, joko palvelusetelin tai yksityisen hoidon tuen kuntalisän, joka voisi olla suuruudeltaan esim. 250e/kk alle 3-vuotiaille ja 170e/kk yli 3-vuotiaille. Tämä purkaisi kaupungin päiväkoteihin kohdistuvaa päivähoitopaikkapainetta. Lisäksi tämä lisäisi kaupungin kilpailukykyä ja houkuttelevuutta lapsiperheiden asuinpaikkakuntana. Yksityisen hoidon tuen kuntalisä tai palveluseteli voisi tuoda myös uusia perhepäivähoidon yrittäjiä paikkakunnalle ja sitä myötä myös verotuloja ja lapsia myös naapurikunnista, mikäli vanhemmat työskentelevät Karkkilassa. Näin kaupunki turvaisi jatkossakin perhepäivähoidon säilymisen yhtenä varhaiskasvatuksen palvelumuotona Karkkilassa.

Karkkilassa 22.11.2021

Karkkilan Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä

Hannamari Auvinen, varakaupunginvaltuutettu/ KD

Päätös:

Kaupunginvaltuusto päätti antaa valtuustoaloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Ehdotus:

Kaupunginjohtaja Tuija Telén

Kaupunginhallitus päättää antaa valtuustoaloitteen kasvat- ja opetuslautakunnan valmisteltavaksi.

Päätös:

Hyväksyttiin.

Täytäntöönpano:

kasvat- ja opetuslautakunta

Kasvat- ja opetuslautakunta 07.06.2022 § 62
169/00.01.01/2022

Esittelijä:

Sivistysjohtaja Arto Jormalainen

Valmistelija:

Varhaiskasvatuksen johtaja Kirsi Viitanen

Karkkilan kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä on jättänyt valtuustoaloitteen 22.11.2021 koskien yksityisen hoidon tukea tai palveluseteliä yksityisille perhepäivähoitajille (Yhdenvertaisuutta lasten päivähoiton palveluiden tuottamiseen Karkkilassa – Oikeus yksityisen hoidon tuen kuntalisään tai palveluseteliin perhepäivähoitajille).

Perhepäivähoidon säilyminen lasten hoitomuotona on tärkeää monipuolisen palveluvalikon mahdollistamiseksi. Kaupungilla oli avoin haku kunnallisen perhepäivähoitajan määräaikaiseen tehtävään syksyllä 2021. Tehtävä ei tuntunut houkuttelevan uusia hoitajia, koska ei saatu palkattua uusia lainkaan. On hyvä miettiä erilaisia vaihtoehtoja perhepäivähoidon säilymiselle hoitomuotona.

Lasten yksityisen hoidon tukea voi saada perhe, jossa on alle kouluikäinen lapsi, jota hoitaa perheen palkkaama hoitaja tai yksityinen varhaiskasvatuksen tuottaja. Lapsen täytyy olla alle kouluikäinen. Yksityisen hoidon tukeen kuuluu hoitoraha ja hoitolisä. Hoitorahan määrään eivät vaikuta perheen tulot. Hoitorahaa maksetaan jokaisesta

tukeen oikeutetusta lapsesta erikseen. Hoitorahan määrä on nykyään 178,32 e/kk/lapsi (aloitteessa 173,95 €). Hoitolisän määrään vaikuttavat perheen koko ja bruttotulot. Hoitolisä on enintään 149,96 e/kk/lapsi. Hoitolisä maksetaan kaikista alle kouluikäisistä lapsista, jos vanhempien tulot jäävät tulorajojen alle. (<https://www.kela.fi/yksityisen-hoidon-tuki>.)

Yksityisen hoidon tukea ei voi saada

- jos lapsi on kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa tai hänelle on varattu sieltä varhaiskasvatuspaikka.
- jos lapsen yksityisessä varhaiskasvatuksessa on käytössä palveluseteli.
- vanhempi, joka asuu eri taloudessa kuin lapsi.
- samasta lapsesta, josta isälle maksetaan isyysrahaa. Sen sijaan perheen muista lapsista voidaan maksaa yksityisen hoidon tukea isän isyysrahakauden aikana.
(<https://www.kela.fi/yksityisen-hoidon-tuki>.)

Palveluseteli yksityisille hoitajille on kaupungille kallis palvelumuoto. Jos perheille ei muodostu varhaiskasvatusmaksua, kaupunki maksaa palvelusetelin hoitajalle täysimääräisenä.

Kasvatus- ja opetuslautakunnassa 12.04.2022 § 43 on päätetty palvelusetelin perusarvoksi 1.8.2022 alkaen 850 € / yli 148 t kk hoitoa / yli 3-vuotias lapsi / kk. Alle 3-vuotiaan lapsen kerroin on 1.5 eli palvelusetelin arvo heille on 1275 €. Palvelusetelin enimmäismäärästä vähennetään perheen maksaman varhaiskasvatusmaksun summa.

Palvelusetelin saavat perheet maksavat varhaiskasvatusmaksun yksityiselle palveluntuottajalle. Varhaiskasvatuksesta perittävä asiakasmaksu määräytyy perheen koon ja tulojen sekä lapsen varhaiskasvatuksessa vietetyn ajan perusteella. 1.8.2022 alkaen minimimaksu on 28 €, korkein maksu 1. lapsesta 295 €, 2. lapsesta maksu on enintään 118 €.

Oletetaan, että perhepäivähoitajalla on kaksi kokopäiväistä alle 3-vuotiasta ja kaksi yli 3-vuotiasta lasta hoidossa. Jos perheille ei muodostu varhaiskasvatusmaksua, kaupunki maksaa perhepäivähoitajalle täysimääräistä palveluseteliä $2 \times 850 + 2 \times 1275 = 4250$ € / kk.

Jos kaupunki maksaa yksityisen hoidon kuntalisää 200 -270 €, kuluerä kaupungille on 800 – 1080 € /kk.

Yksityisen hoidon kuntalisässä ei ole tuntiperustaisia maksuja. Yksityisen hoidon kuntalisä tulee kunnalle edullisemmaksi kuin palveluseteli. Palveluseteliä on nykyään maksettu vain vuorohoidon tarpeesta perhepäivähoidossa. Sitä ei ole tarkoitusta laajentaa, koska lapset tulevat mahtumaan vuoropäiväkotiin.

Yksityisen hoidon kuntalisää ei ole erikseen arvioitu vuoden 2022 talousarvioon. Talousarvioon on varattu kotihoidontukea varten rahaa enemmän, mitä sitä todennäköisesti tulee kulumaan. Tätä tosin on vaikea ennustaa. Perhepäivähoito tarjoaa hoitomuotona perheille mahdollisuuden valita lapselle pieni ryhmä ja mahdollisuus kasvaa tutun aikuisen hoidettavana. Yksityisen hoidon kuntalisän käyttöön ottamalla on mahdollista pitää perhepäivähoito hoitomuotona tulevaisuudessakin.

Karkkilan kaupungissa voidaan ottaa yksityisen hoidon kuntalisä käyttöön 1.1.2023-31.12.2023 ajalle kokeiluluonteisesti. Yksityisen hoidon

kuntalisän jatkoa tarkastellaan syksyllä 2023 talousarvion 2024 valmistelun yhteydessä. Kuntalisän suuruus on alle 3-vuotiaasta lapsesta 250 €/kk/lapsi ja yli 3-vuotiaasta lapsesta 200 €/kk/lapsi.

Ehdotus: Sivistysjohtaja Arto Jormalainen
Kasvatus- ja opetuslautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että se hyväksyy vastauksena valtuustoaloitteeseen seuraavaa:

Karkkilan kaupungissa voidaan ottaa yksityisen hoidon kuntalisä käyttöön 1.1.2023-31.12.2023 ajalle kokeiluluonteisesti. Yksityisen hoidon kuntalisän jatkoa tarkastellaan syksyllä 2023 talousarvion 2024 valmistelun yhteydessä. Kuntalisän suuruus on alle 3-vuotiaasta lapsesta 250 €/kk/lapsi ja yli 3-vuotiaasta lapsesta 200 €/kk/lapsi.

; ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi

Käsittely: Pykälän asiaselostus siirrettiin Mia Sundströmin ehdottamana ja Aulis Stenholmin kannattamana edelliseen pykälään.

Sivistysjohtaja teki muutetun päätösehdotuksen: Asia jätetään pöydälle ja käsitellään syksyllä, kun lautakunnan edellyttämän kuntalisän käyttöehdot on vahvistettu.

Päätös: Kasvatus- ja opetuslautakunta jättää asian pöydälle.

Täytäntöönpano: